

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega muudetakse nõukogu otsust 2003/17/EÜ seoses Brasiilias söödakultuuri- ja teraviljaseemne tootmiseks kasvatatavate seemnekultuuride põldtunnustamise samaväärsusega ning Brasiilias toodetud söödakultuuri- ja teraviljaseemne samaväärsusega ning Moldovas teravilja-, köögivilja-, õli- ja kiudtaimede seemne tootmiseks kasvatatavate seemnekultuuride põldtunnustamise samaväärsusega ning Moldovas toodetud teravilja-, köögivilja-, õli- ja kiudtaimede seemne samaväärsusega“

[COM(2017) 643 final – 2017/0297 (COD)]

(2018/C 227/11)

Raportöör: **Emilio FATOVIC**

Konsulteerimistaotlus	Euroopa Parlament, 16.11.2017
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 43 lõige 2, artikli 114 lõige 1 ja artikkel 304
Juhatuse otsus	5.12.2018
Vastutav sektsioon	põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonna sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	6.2.2018
Vastuvõtmine täiskogus	14.2.2018
Täiskogu istungjärk nr	532
Hääletuse tulemus	140/0/8
(poolt/vastu/erapooletuid)	

1. Taust ja komisjoni ettepanek

1.1. Nõukogu otsuses 2003/17/EÜ on sätestatud, et seemnepõldude tunnustamise ja teatavat liiki seemne tootmiseks kasvatatavate seemnekultuuride seisukohast peetakse teatavaid ELi mittekuuluvaid riike samaväärseteks ⁽¹⁾.

1.2. Neis riikides koristatud ja kontrollitud seemet käsitlevad asjaomased normid annavad seemne omaduste osas ning seemne katsetamise, sordiehtsuse tagamise, märgistamise ja kontrolli korra osas samad tagatised kui Euroopa Liidus koristatud ja kontrollitud seemne suhtes kohaldatavad sätted.

1.3. Kuna Brasiiliat ja Moldovat ei ole loetletud otsuses 2003/17/EÜ käsitletud ELi mittekuuluvate riikide hulgas, ei tohi neis riikides korjatud seemet ELi importida. Seepärast on mõlemad riigid esitanud komisjonile taotluse, et teatud seemnekultuurid (Brasiilia: söödakultuuri- ja teraviljaseemned; Moldova: teravilja-, köögivilja-, õli- ja kiudtaimede seemned) hõlmataks eelnimetatud otsusega, et saavutada samaväärsus ja võimalus neid Euroopasse eksportida.

1.4. Taotlustega seoses kontrollis komisjon Brasiilia ja Moldova vastavasisulisi õigusakte. Seejärel auditeeris komisjon Brasiilias ja Moldovas seemne põldtunnustamise ja seemne sertifitseerimise süsteeme. Komisjon järeldas, et neis riikides kehtivad nõuded ja süsteemid on ELi omadega samaväärsed ja annavad samad tagatised ⁽²⁾.

1.5. Mõlemal juhul pidas komisjon kohaseks tunnistada teatavate Brasiiliast ja Moldovast pärit seemnete samaväärsust ELis korjatud, toodetud ja kontrollitud sama liiki seemnega. Seda saab teha nii, et Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad vastu otsuse.

⁽¹⁾ Vastavalt direktiividele 66/401/EMÜ, 66/402/EMÜ, 2002/54/EÜ ja 2002/57/EÜ.

⁽²⁾ Vastavad juba Rahvusvahelise Seemnekontrolli Assotsiatsiooni (ISTA) eeskirjadele.

2. Järeldused ja soovitused

2.1. Komitee võtab teadmiseks positiivsed tulemused, mille andsid auditid, mille komisjon korraldas otsuse 2003/17/EÜ II lisas esitatud nõuete kohaselt Brasiilias ja Moldovas, et tunnistada seemnete sertifitseerimise valdkonnas kehtivate õigusaktide ja ametlike kontrollide samaväärsust.

2.2. Kooskõlas oma varasemate selleteemaliste arvamuste⁽³⁾ ning komisjoni seni sidusrühmade ja liikmesriikidega peetud konsultatsioonide tulemustega toetab komitee kõnealust seadusandlikku meetet. Samuti nõustub komitee, et samaväärsuse tunnistamisest võib olla kasu Brasiilias ja Moldovas tegutsevatel ELi seemnefirmadel, samuti importijatel, kes võivad olla huvitatud neist riikidest pärit seemne importimisest, ning ELi põllumajandustootjatel, kellele oleks kättesaadav mitmekesisem seemnevalik.

2.3. Komitee väljendab kahtlust üksnes seoses samaväärsuse andmisega Moldovale köögiviljaseemnete osas. Asjaomased seemned on hõlmatud direktiiviga 2002/55/EÜ, neid turustatakse üksnes standardseemne kategoorias, mille puhul ei nõuta turuleviimiseks mitte ametlikku sertifitseerimist, vaid tootja enesertifitseerimist ning alles pärast turuleviimise etappi toote omaduste ja kvaliteedi võimalikku järelkontrolli. See süsteem põhineb tootja vastutusel ning teda on lihtne välja selgitada ja jälgida, juhul kui ta asub ELi territooriumil. Väljastpoolt ELi pärit toodete puhul ei ole jälgimine ja kontrollimine kindlasti mitte lihtne. Neist objektiivsetest probleemidest tuleneb ELi senine otsus mitte tunnistada ühegi kolmanda riigi puhul köögiviljaseemne samaväärsust. Seepärast tõstab komitee esile kriitilisi aspekte, lootes, et komisjon võtab ette täpsema läbivaatamise.

2.4. Komitee nõustub komisjoni märkusega, et kõnealuste toodete sertifitseerimise menetluste tunnustamine on tehniline meede. Arvestades, et Euroopa turu avamine kolmandate riikide toodetele avaldab majanduslikku ja sotsiaalset mõju, soovib komitee siiski koostada mõjuhindangu, kontrollimaks, et meede ei mõjuta negatiivselt Euroopa tootjaid, iseäranis mikro- ja väikeettevõtjaid.

2.5. Komitee tuletab komisjonile meelde, et praegu on üle 60% seemneturust väheste rahvusvaheliste suurettevõtete käes. Turu avamine kolmandatele riikidele, kus tootmine on nendesamade ettevõtete kontrolli all, võib veelgi halvendada tingimusi väiketootjate ja ühistute jaoks, avaldades olulist mõju ka paljude konkreetse tootmissuunitlusega kohalike kogukondade majanduslikule ja sotsiaalsele olukorrale. Kõik see võib halvimal juhul kaasa aidata rahvastikukaole maapiirkondades ning samuti mõjutada Euroopa põllumajandusliku toidutootmise toodete ja taimekultuuride bioloogilist mitmekesisust, sest sageli on just väikeettevõtted need, kus kaitstakse teatud vanu ja traditsioonilisi seemnesorte kadumise eest⁽⁴⁾.

2.6. Lisaks kordab komitee üleskutset komisjonile hinnata terviklikult kolmandates riikides kohaldatavaid tootmisprotsesse ja juhib tähelepanu sellele, et konkurentsivõimelisemate hindadega toodete taga peituvad töötajate, sh alaealiste ekspluuteerimise juhud. Selline lähenemiski näib hädavajalik ja vältimatu ajal, mil EL osaleb aktiivselt püüdlustes saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid. EL on maailma tasandil suurim põllumajanduslike toiduainete importija ja eksportija ning ta peaks kahe- ja mitmepoolsete kaubanduslepingute raames kasutama oma kaalukust, et toetada kodanike ja töötajate elukvaliteedi ja töötajate parandamist kolmandates riikides, sh eesmärgiga võidelda kõlvatu konkurentsi vastu⁽⁵⁾.

2.7. Lõpetuseks avaldab komitee lootust, et kõnealune otsus jõustub vaid juhul, kui saavutatakse täielikult vastastikune samaväärsus ja ka samade Euroopa toodete tunnustamine, nii et suureneksid sektori ettevõtete kasvu- ja arenguvõimalused. See oleks kooskõlas konkreetsete nõudmistega, mille esitasid sidusrühmad juba konsulteerimisjärgus.

Brüssel, 14. veebruar 2018

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Georges DASSIS

⁽³⁾ ELT C 74, 23.3.2005, lk 55, ELT C 351, 15.11.2012, lk 92.

⁽⁴⁾ Seda mõttekäiku toetab asjaolu, et komisjoni veebipõhise avaliku konsulteerimise käigus saadi üksnes kolm vastust, kaks neist eraisikutelt. See kinnitab, et otsustusprotsessidesse kaasati vaid suured Euroopa tasandi sidusrühmad.

⁽⁵⁾ ELT C 173, 31.5.2017, lk 20, punkt 1.6.